ל) [מיבת וכן ליתל ברי"ף],נ) מגילה דף כג:, ג) [שם ע"ש סנהדרין עד: ע"ש], ד) [ל"ל ואמיא עדה עדה עדה ד) [כ"כ וחמים עדה עדה דכחיב עד מתי לעדה הרעה הזאת מה להלן וכו' כך איתא במגילה], ד) [אולי צ"ל ור"ש ב (מיים) של נחופי ליות ב בן לקיש ועי כתובות קיה], ז) נעי תוספות ב"ק פב: ד"ה הת"ח, ז) נעי תוסי יבתות דף ה. ב"ח, וכי תפני ותוסי קדושין נג. ד"ה וסמיך ליה], ת) [פסחים כח:], ע) יבמות דף ד., י) שם סנהדרין דף סו:, ב) נדמום ד לו ומ"ש במשנה. ל ויבמות ד. לז. וע"ש במשנה, ל) יבמות ד. לז. וע"ש במשנה, ל) [קדושין ל. ע"ש], מ) לקמן כו., () [ל"ל דם נדה], ם) וויקרא כן,

תורה אור השלם ו. ולא תחללו את שם

 וְלֹא תְּחַלְּכוֹּ אֶת שׁם קְדְשׁי וְנְקְדִשְׁתִי בְּתוֹךְ בְּנִי יִשְׂרָאַל אֲנִי יְיִ מְקְדִשְׁכֶם: ויקרא כב לב ב. הַבְּדְלוּ מִתוֹךְ הַעַדְה הַזֹאת וַאֲכַלְה אֹתָם בְּרָגַע: במדבר טז כא

3. רַק הִשְּׁמֶר לְךְּ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךְ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךְּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךְ וּפֶן יָסוּרוּ מִלְבָבְךְ כֹּל יְמֵי תַּיִּיךְ וְהוֹדְעָהֶם לְבָּיֶּיךְ וְלְבָנֵי בְנָיְּךְּ יוֹם אֲשֶׁר עָמִדְתָּ לְפָנִי יִי אֱלֹהִירְ בַּהַרֵב בָּאֲמֹר יִי אַלִי הַקָּהֶל אֶת הָעָם וְאַשְׁמִעֵם אֶת דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם תַּיִּים עַל הָאֲדְמָה וְאֶת בְּנֵיהָם יְלַמֵּדוּן: דברים ט י 4. מְכַשַּׁפָה לא תְתַיָּה:

5. לא יקח איש את אשת אָבִיו ולא יְגַלֶּה כְּנַף אָבִיוּ:

דברים כג א 6. וְנְתַן הָאִישׁ הָשׁבַב עִּמְּה לְאָבִי הַנָּצֶּרְ חֲמִשִּׁים כָּסֶף וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשְׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנְּה לֹא יוּבַל שַׁלְחָה

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה וכ' יהודה פוטר דקסבר דאין: (ב) תום' ד"ה עד וכו' בירושלמי וכו' לא המפלל שחרית וכא:

מוסף תוספות

א. בתוס׳ רי״ש כתב, כשהיה עומד באמצע התפילה ומגיע ש״ץ למודים.

מוסף רש"י

מה להלן עשרה. עדה אין פחותה מעשרה שגאמר עד הואתי לעדה עד מתי לעדה עה הואת, יצאו יהושע מהילה בג:). מה ב שוכב עם בהמה בסקילה. דכתיב באשה הנרבעת לבהמה בהו (שם) באבן ירגמו אותם **למיהס גס** (יבמות ד. סנהדריו סד:). נושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו. עלמ נאסרה עליו עולמית אלמ נאסרה עליו עולמית אלמ נאסרה עליו עולמית אלא אשת אביו, כדכתיב (ויקרא ימ) ערות אשת אביך, ואשת משמע ע"י אישות דקדושין (יבמות ד.), אנוסת בנו. לאו כלתו היא דאין כלה אלא מקודשת וראויה למופה (שם). או לבור ולבור. בין בראשונה בין בשניה היה עם הלבור כגון עשרה אחר עשרה וזה עמהם בשתיהן ששכח שהתפלל עם הראשונים: רב הונא סבר. יחיד המתפלל עם הלבור אומר קדוש הלכך אם לא גמר עד שלא יגיע ש"ן לקדוש לית לן בה אבל מודים

אף על פי שיחיד אומר מודים אם אינו אומרו עם הלבור הרואה את כולם כורעים והוא אינו כורע נראה ככופר במי שחבריו משתחוין לו: מפסק לא פסיק. תפלתו לקדושה לענות עם הלבור וכן למודים: במשנה מורה דריש. והאי קרא במשנה תורה הוא נאמר: מכשפה לא תחיה. ולא פירש באיזו מיתה תמות ונאמר אצלו כל שוכב עם בהמה מות יומת: סמכו ענין לו. סמכתו פרשת מכשפה לא תחיה לשוכב עם בהמה: מה שוכב עם בהמה בסקילה. כדאמרינן לה בסנהדרין פרק ד' מיתות (דף נד:) בגזרה שוה דתהרוגו דהכא מכי הרוג תהרגנו דמסית אף מכשף בסקילה: אמר ליה רבי יהודה וכי מפני שסמכו הענין. לשוכב עם בהמה נוליא זה המכשף לסקילה שהיא חמורה מכל מיתות שבתורה אלא מקרא מפורש יש לו במקום אחר שהוא בסקילה: אוב וידעוני בכלל. לא מחיה דכל המכשפים היו ולמה יצאו בפני עלמן כשהפרישן לסקילה כדכתיב באבן ירגמו אותם דמיהם בם ש להקיש אליהם את כל הכלל שזו מדה בתורה שכל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עלמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא: זב שראה קרי וכו'. לענין טבילה שתקן עורא לבעלי קריין לעסוק בתורה קחי ולשחר טומחים לח הצריך וקחמר הכא דאם יש לו טומאה אחרת עם הקרי שאינו יכול לנאת ממנה בטבילה זו כגון זב ונדה שהם טמאים טומאת שבעה אפילו הכי לריך לטבול לקריו קודם שיעסוק בתורה: פולטת שלבת ורע. הרי היא כבעל קרי: ורבי יהודה פוטר. (מ) קס"ד דאין טבילה זו מטהרתו מכל וכל: המשמשת למחן התני לה. להשמיענו כח מי הולרכו לחלוק בה: אילימא לרבנן. להודיעך כחן דמחייבי בה: השתח וב שרחה קרי. שקדמתו טומאת הזיבה מעיקרא: דמעיקרא. בשעה שראה קרי לאו בר טבילה הוא ומחייבי ליה

רבנן טבילה לקרי לדברי תורה:

משמשת

דלא צלי דמי קמ"ל ואי אשמעינן הכא משום דלא אתחיל בה אבל התם דאתחיל בה אימא לא צריכא אמר רב הונא הנכנם לבית הכנסת ומצא צבור שמתפללין אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ למודים יתפלל ואם לאו אל יתפלל ריב"ל אמר באם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"צ לקדושה יתפלל ואם לאו אל יתפלל במאי קא מפלגי מר סבר יחיד אומר קדושה ומר סבר אין יחיד אומר קדושה יוכן אמר רב אדא בר אהבה סמנין שאין היחיד אומר קדושה שנאמר סמנין ונקדשתי בתוך בני ישראל יכל דבר שבקרושה לא יהא פחות מעשרה מאי משמע דתני ירבנאי אחוה דרבי חייא בר אבא אתיא תוך תוך כתיב הכא ונקדשתי בתוך בני ישראל וכתיב התם יהבדלו מתוך העדה הואת סמה להלן עשרה אף כאן עשרה ודכולי עלמא מיהת מפסק לא פסיק איבעיא להו מהו להפסיק ליהא שמו הגדול מבורך כי אתא רב דימי אמר ר' יהודה יוחנן אמרי דרבי יוחנן אמרי לכל אין מפסיקין חוץ מן יהא שמו הגדול מבורך שאפילו עוסק במעשה מרכבה פוסק ולִית יהלכתָא כותיה: ר' יהודה אומר מברך לפניהם ולאחריהם: למימרא דקסבר רבי יהודה בעל קרי מותר בדברי תורה והאמר ריב"ל מנין לבעל קרי שאסור בדברי תורה ישנאמר יוהודעתם לבניך ולבני בניך וסמיך ליה יום אשר עמדת וגו' מה להלן בעלי קריין אסורין אף כאן בעלי קריין אסורין וכי תימא ירבי יהודה ילא דריש סמוכים והאמר שרב יוסף אפילו מאן דלא דריש סמוכים בכל התורה במשנה תורה דריש דהא רבי יהודה לא דריש סמוכין בכל התורה כולה ובמשנה תורה דריש ובכל התורה כולה מנא לן דלא דריש דתניא יבן עואי אומר נאמר ימכשפה לא תחיה י ונאמר כל שוכב עם בהמה מות יומת

מי שמתו פרק שלישי ברכות

או צבור וצבור אבל יחיד לגבי צבור כמאז

ר' יהודה וכי מפני שסמכו ענין לו נוציא לזה לסקילה אלא אוב וידעוני בכלל כל המכשפים היו ולמה יצאו להקיש להן ולומר לך מה אוב וידעוני בסקילה אף מכשפה בסקילה ובמשנה תורה מנא לן דדריש דתניא רבי אליעזר אומר סינושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו ר' יהודה אוסר באנוסת אביו ובמפותת אביו ואמר רב גידל אמֶר רב מאי מעמא דר' יהודה דכתיב לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה (את) כנף אביו כנף שראה אביו לא יגלה וממאי דבאנוסת אביו כתיב דסמיך ליה יוֹנתן האיש השוכב עמה וגו' אמרי אין במשנה תורה דריש וְחני סְמוֹכין מבעי ליה לאידך דריב"ל דאמר ריב"ל יכל המלמד לבנו

תורה מעלה עליו הכתוב כאלו קבלה מהר חורב שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך וכתיב בתריה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ™תנן זב שראה קרי ונדה שפלמה שכבת זרע המשמשת וראתה יִדם צריכין מבילה ורבי יהודה פומר עד כאן לא פמר רבי יהודה אלא בזב שראה קרי דמעיקרא לאו בר טבילה הוא אבל בעל קרי גרידא מחייב וכי תימא ה"ה דאפילו בעל קרי גרידא נמי פטר רבי יהודה והאי דקא מפלגי בזב שראה קרי להודיעך כחן דרבנן אימא סיפא המשמשת וראתה ידם צריכה מבילה למאן קתני לה אילימא לרבנן פשימא השתא ומה זב שראה קרי דמעיקרא לאו בר מבילה הוא מחייבי רבנן המשמשת וראתה ∘דם דמעיקרא בת מבילה היא לא כל שכן אלא לאו ר' יהודה היא ודוקא קתני לה משמשת

סמכו ענין לו לומר מה שוכב עם בהמה

בסקילה האף מכשפה נמי בסקילה אמר ליה

עד שלא יגיע שליח צבור למודים. וטעמא לפי שלריך לשוח עם הלבור שלה יראה ככופר במי שהלבור משתחוין לו והוא הדין נמי אם יגיע למודים כששליח לבור יגיע למודים דשפיר דמי כיון שהוא משתחוה עם חביריו אבל אין גמרא פסיקא ליה כי האי גוונא

אבל אין נראה דמשום מודים דרבנן נקט הכי שמצוה לענות שזה לא מצינו לו עיקר בגמ' ור"ת היה רגיל כשהיה מתפלל ביחיד" כשהחזן מגיע למודים היה כורע עם הקהל בלא אמירה כלל ודוקא באמלע ברכה אבל בסוף ברכה לא דאמר לקמן (דף לד.) דאסור לשחות בסוף כל ברכה וברכה מיהו לכתחלה אין לעשות כן כדמשמע הכא וכתב רש"י בסוכה פרק לולב הגזול (דף לח:) דאדם המתפלל ושמע מפי החזן קדיש או קדושה אינו יכול להפסיק ולענות עם הלבור אלא ישתוק וימתין מעט דשומע כעונה וי"ל דלכתחלה אין לעשות כן דענייה חשיבה טפי הדור מלוה. ור"ת ור"י היו אומרים דאדרבה אי שומע כעונה הוי הפסקה אם שותק. ומ"מ נהגו העם לשתוק ולשמוע וגדול המנהג. בירושלמי פרק תפלת השחר קאמר לא התפלל (כ) ובא ומצאו מתפלליו מוסף אם היה יודע שיהיה מתפלל וגומר עד שלא יתחיל ש"ץ כדי לענות אמן מתפלל אם לאו לא יתפלל. באיזה אמן אמרו פליגי ביה תרי אמוראי חד אמר באמן של האל הקדוש וחד אמר באמן של שומע תפלה ולא פליגי כאן בחול כאן בשבת והא דאמרינן באמן של שומע תפלה היינו בחול לכך יש ליזהר לענות אמן בהאל הקדוש וגם לענות אמן בשומע תפלה ומתוך הירושלמי משמע שהיו רגילין לומר י״ח ברכות שלמות במוסף של חול כגון בר"ח ובחול המועד ומיהו אנן סמכינן אהא דאמר פרק תפלח השחר (לקמן דף כט.) דקאמר תמני סרי תקון תשסרי לא תקון ומה שאנו אומרים עננו בין גואל לרופא לא קשה שאינו אלא לש"ץ אבל יחיד כוללה בש"ת ועוד אומר הר"ר חיים דאיתא בתוספתא (דפ׳ ת״ה) בהדיא כמנהגנו דקאמר התם ימים שיש בהן קרבן מוסף כגון ר"ח וח"ה ערבית ושחרית מתפלל י״ח שלמות וחומר מעין המאורע בעבודה ואם לא אמר מחזירים אותו ובמוספים מתפלל שבע ואומר קדושת היום באמלע ובירושלמי נמי י"ל דטעות סופר הוא ול"ג של מוסף אלא בא ומלאן מתפללים וכן משמע בירושלמי פרק מי שמחו דגם זו המימרא כתובה שם ולא הזכיר של מוסף כלל: אין יחיד מתפלל קדושה. וכן הלכה אצל המתפלל י״ח עם החזן לכשיגיע ש״ץ לקדושה יאמר עם השליח לבור נקדש וכל הקדושה משלם יכול לענות עם הלבור דאין זה קרוי יחיד:

מ א וטוש"ע או"ח סי׳ קט סעיף א]: ב מיי פ"י מהלכות תפלה

עין משפם

נר מצוה

ח סימן קט סעיף א [וטור סי' קכד]: מא ג מיי' פ"ח שם הלכה

ו טול ושו"ע או"ח ו טור ושו"ע או"מ סימן נה סעיף א: מב ד מיי שה הלה טו טור שו"ע או"מ מימן קד סעיף ז: מג ה מיי פי"א מהל' עו"ג הלכה טו וופט"ז

הנכה טו [ופט"ו מהלכות סנהדרין הלכה ין סמג לאוין נה טור יו"ד סימן קעט: בזד ו מיי פ"ב מהלכות איסורי ביאה הלי יג

טוש"ע אה"ע סי' טו [סעיף ה]:

רבינו חננאל

אמר רב הונא הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שמתפללין אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע שליח צבור למודים יתפלל ואם לאו אל יתפלל. וריב"ל אמר אם יכול להתחיל ולאמר עד שלא יגיע ש״ץ לקדושה יתפלל ואם לאו אל יתפלל. והלכה ואם לאו אל יתפלל. והלכה כריב"ל דלא יתחיל אא"כ יודע שיכול לסיים עד קדושה. ודכולי עלמא מיהת מפסק לא פסיק. פיי, אינו פוסק ועונה אבל פוסק ושותק עד שהצבור עונין, וחוזר לתפלתו, ויצא ידי חובתו בשמיעה, ששומע כעונה קימ"ל. איבעיא להו מהו להפסיק ליהא שמיא רבה מברך. כי אתא רב דימי אמר ר"י ור' שמע' עוסק במעשה מרכבה עוסק ולית הלכתא פוסק ולית הלכתא כוותייהו. ואסיקנא הא דאמר לכל אין מפסיקין חוץ ליהא שמיא רבא מברך שאפי׳ עוסק במעשה שאפי׳ עוסק במעשה מרכבה פוסק ועונה עם הצבור, הא אסיקנא דלית הלכתא כוותיהו. מיהו מנהגא דרבנן לשתוק ולשמוע הצבור כשעונין . אמז יהא שמיה רבא מברד אמן יוא שמיור ובא מבון וחוזר ומשלים תפלתו. וראינו עוד לרבוותא הגאונים דאי על יחיד לכנסת ואשכח צבור דצלו בלחש, מעכב עד דמסיימי, וכד פתח שליח צבורא מסדר צלותיה בהדי שליח בלחניה בהוד שליה מילתא מילתא בלחש קדוש עם הצבור, ושפיר דמי, דכי האי גונא ושפיר דמי, דכי האי גונא לאו הפסקה היא. וכי אמור רבנן אם יכול להתחיל ולגמור, היכא דאתחיל מקמי דפתח שליח צבור אבל כדמתחיל בהדי שליח צבורא שפיר דמי.

רב ניסים גאוו

, ר' יהודה דלא דריש סמוכין . בכל התורה ובמשנה תורה דריש. פירשו לטעמא דמילתא בפרק ט״ו נשים (קד T) ואמרי ובמשנה תורה מאי טעמא דריש איבעית אימא משום דמוכח ואיבעית אימא משום דמופנה: